

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI

DODJELJIVANJA I KORIŠTENJA TEKUĆIH DONACIJA
IZ PRORAČUNA GRADA BJELOVARA

Bjelovar, studeni 2018.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
METODE REVIZIJE	2
KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI	3
PROGRAMI I PROJEKTI OD INTERESA ZA OPĆE DOBRO FINANCIRANI PUTEM TEKUĆIH DONACIJA IZ PRORAČUNA GRADA BJELOVARA	6
Planiranje programa i projekata	14
Dodjeljivanje financijskih sredstava	17
Sustav praćenja provedbe programa i projekata, analiza ostvarenih rezultata te javno objavljivanje i izvještavanje	23
OCJENA UČINKOVITOSTI DODJELJIVANJA I KORIŠTENJA TEKUĆIH DONACIJA IZ PRORAČUNA GRADA BJELOVARA	28
OČITOVANJE GRADA BJELOVARA	30

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Bjelovar

KLASA: 041-01/18-10/37
URBROJ: 613-09-18-8

Bjelovar, 27. studenoga 2018.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI DODJELJIVANJA I KORIŠTENJA
TEKUĆIH DONACIJA IZ PRORAČUNA GRADA BJELOVARA

Na temelju odredaba članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti dodjeljivanja i korištenja tekućih donacija iz proračuna Grada Bjelovara (dalje u tekstu: Grad).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 5. ožujka do 27. studenoga 2018.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Predmet revizije je dodjeljivanje i korištenje tekućih donacija iz proračuna Grada za 2016. i 2017. U ovoj reviziji, pod pojmom tekuće donacije podrazumijevaju se prijenosi sredstava neprofitnim organizacijama, odnosno organizacijama civilnog društva, turističkim zajednicama, političkim strankama i nezavisnim listama.

Revizijom je obuhvaćeno planiranje, dodjeljivanje sredstava, praćenje i vrednovanje provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro te javno objavljivanje i izvještavanje.

U svrhu ocjene učinkovitosti dodjeljivanja i korištenja tekućih donacija iz proračuna Grada utvrđeni su sljedeći ciljevi:

- provjeriti planiranje programa i projekata
- provjeriti dodjeljivanje sredstava korisnicima
- provjeriti praćenje i vrednovanje provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro te javno objavljivanje i izvještavanje.

METODE REVIZIJE

U skladu s prihvaćenim međunarodnim revizijskim standardima vrhovnih revizijskih institucija, revizija je planirana i obavljena na način koji osigurava potrebne dokaze i pruža razumnu osnovu za revizijske nalaze i zaključke te ostvarenje revizijskih ciljeva.

U fazi planiranja i pripreme za obavljanje revizije, analizirana je pravna regulativa, podaci Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Ured za udruge), podaci iz Registra udruga koji vodi Ministarstvo uprave Republike Hrvatske, strateški dokumenti Vlade Republike Hrvatske u vezi sa stvaranjem poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva te drugi dostupni podaci.

U postupku revizije:

- ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa te unutarnjih akata
- analizirani su podaci i provjerena dokumentacija (planovi, javni natječaji/pozivi, odluke, ugovori) u vezi s provedbom programa i projekata od interesa za opće dobro
- analizirani su podaci prikupljeni putem upitnika i provjerena dokumentacija (poslovne knjige, odluke, planovi i druga dokumentacija) u vezi s planiranjem, dodjeljivanjem i praćenjem provedbe projekata od interesa za opće dobro
- obavljani su razgovori s odgovornim osobama
- pribavljena su obrazloženja o pojedinim aktivnostima u vezi s provedbom programa i projekata od interesa za opće dobro.

KRITERIJI ZA OCJENU UČINKOVITOSTI

Za ocjenu učinkovitosti dodjeljivanja i korištenja tekućih donacija iz proračuna Grada utvrđeni su kriteriji koji proizlaze iz zakona i drugih propisa. Revizijom su prikupljeni dokazi kako bi se odgovorilo na sljedeća pitanja:

- Jesu li programi i projekti od interesa za opće dobro financirani putem tekućih donacija planirani na propisan način?
- Je li dodjeljivanje sredstava korisnicima obavljeno u skladu sa zakonima i drugim propisima?
- Je li uspostavljen sustav praćenja provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro, analize ostvarenih rezultata te javnog objavljivanja i izvještavanja?

U tablici broj 1 daju se kriteriji za ocjenu učinkovitosti dodjeljivanja i korištenja tekućih donacija iz proračuna Grada, prema područjima revizije.

Tablica broj 1

Kriteriji za ocjenu učinkovitosti, prema područjima revizije

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
1	2	3
1.	Planiranje programa i projekata od interesa za opće dobro financiranih putem tekućih donacija	<ul style="list-style-type: none"> o u razvojnim strategijama i drugim strateškim dokumentima definirani su ciljevi i prioriteta u financiranju programa i projekata od javnog interesa o prioriteta područja za dodjeljivanje financijskih sredstava pojedinim programima i projektima utvrđena su na temelju ciljeva i prioriteta iz strateških dokumenata za što su planirana sredstva u proračunu o utvrđeni su kriteriji, mjerila i postupci za dodjeljivanje i korištenje financijskih sredstava za provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro o izrađeni su godišnji planovi raspisivanja javnih natječaja za financiranje programa i projekata od javnog interesa te sadrže propisane podatke, izrađeni su u propisanom roku i objavljeni na mrežnim stranicama Grada o tijela za pripremu i provedbu natječaja provode propisane postupke i zadaće o u slučajevima kada su financijska sredstva dodijeljena bez objavljivanja javnog natječaja, poštivani su osnovni standardi dodjeljivanja sredstava u vezi s planiranjem financijskih sredstava o u slučajevima kada su financijska sredstva dodijeljena na neki drugi način koji nije predviđen Uredbom, planirana financijska sredstva utvrđena su na temelju ciljeva i prioriteta iz strateških dokumenata za što su planirana sredstva u proračunu o doneseni su programi javnih potreba utvrđeni posebnim zakonima, na temelju kojih se provode aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značaja za Grad o programi javnih potreba usklađeni su s proračunom Grada o sustavno se izgrađuju sposobnosti, posebna znanja i vještine zaposlenika koji rade na poslovima dodjeljivanja financijskih sredstava te ugovaranju i praćenju provedbe programa i projekata od javnog interesa
2.	Dodjeljivanje sredstava korisnicima	<ul style="list-style-type: none"> o financiranje programa i projekata od javnog interesa provodi se na temelju javnih natječaja o javnim natječajima propisani su uvjeti za prijavu, mjerila za ocjenjivanje prijave, postupak odobravanja financijskih sredstava i postupak za podnošenje prigovora (javni natječaji sadrže propisane podatke, propisani su dodatni uvjeti koje trebaju ispunjavati udruge u svrhu ostvarivanja prednosti) o dokumentacija za provedbu javnog natječaja utvrđena je na temelju općeg akta o načinu raspodjele raspoloživih sredstava namijenjenih financiranju programa i projekata koje u određenom području provode udruge

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ javni natječaji objavljeni su na mrežnim stranicama Grada i otvoreni su za prijavu programa ili projekta najmanje 30 dana od dana javnog objavljivanja ○ potencijalnim prijaviteljima pruža se podrška u vidu javne objave odgovora na pitanja i/ili pripremnih radionica za izradu projektnih prijava ○ dostava, zaprimanje i provjera prijava (s popratnom dokumentacijom) na javni natječaj obavljena je na propisani način ○ imenovana su povjerenstva za ocjenjivanje prijavljenih programa i/ili projekata u skladu s propisanim kriterijima te obavljaju propisane zadaće ○ donesena je odluka o programima ili projektima koji su dobili financijska sredstva, a rezultati javnih natječaja objavljeni su na mrežnim stranicama Grada ○ sudionici natječaja obaviješteni su o razlozima neispunjavanja propisanih uvjeta natječaja, odobrenim financijskim sredstvima, odnosno ocjeni i razlozima neodobranja financijskih sredstava te su poštivane procedure u vezi s rješavanjem prigovora ○ s prijaviteljima programa ili projekata kojima su odobrena financijska sredstva zaključeni su ugovori o financiranju iz javnih izvora u propisanom roku ○ ugovori zaključeni s prijaviteljima programa ili projekta sadrže propisane elemente, a prije zaključivanja ugovora pribavljene su izjave o nepostojanju i izbjegavanju dvostrukog financiranja ○ izmjene i/ili dopune ugovora te raskid ugovora obavljen je na propisani način ○ utvrđivanje konačnog iznosa financiranja, odnosno povrat financijskih sredstava obavljen je na propisan način ○ kod korisnika sredstava provode se kontrolni postupci u vezi s upisom korisnika u Registar udruga, obavljanjem djelatnosti i aktivnosti koje su predmet financiranja, uplate propisanih poreza i doprinosa te uspostave financijskog upravljanja i kontrola i sprječavanja sukoba interesa ○ dokumentacija neodobrenih programa i projekata arhivirana je na propisan način ○ kada je propisom utvrđen provoditelj određene aktivnosti i kada je propisan opseg financiranja (financiranje Crvenog križa, vatrogastva) u proračunu su planirana i prenesena sredstva u visini propisanoj posebnim propisima
3.	Sustav praćenja provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro, analiza ostvarenih rezultata te javno objavljivanje i izvještavanje	<ul style="list-style-type: none"> ○ aktivnosti i namjensko trošenje financijskih sredstava u okviru ugovorenog programa ili projekta provode se na propisani način ○ kod sastavljanja Upitnika o fiskalnoj odgovornosti u vezi s praćenjem i kontrolom namjenskog isplaćivanja i korištenja donacija nisu utvrđene slabosti i nepravilnosti ○ kod korisnika sredstava provjerava se provedba programa i projekata čije je razdoblje provedbe najmanje godinu dana i čija je vrijednost iznad 100.000,00 kn ○ utvrđena je prihvatljivost, odnosno neprihvatljivost troškova korisnika sredstava u skladu s propisanim kriterijima ○ vrednovanje natječaja provedeno je samostalno, odnosno uz podršku kompetentnih vanjskih stručnjaka za pojedina programska područja ○ provedene su kontrole u cilju izbjegavanja financiranja aktivnosti koje se financiraju iz državnog proračuna i po posebnim propisima ○ u slučaju utvrđenog sukoba interesa postupano je na propisani način ○ provjeravana je obveza korisnika sredstava u vezi s javnim objavljivanjem ○ Uredu za udruge podnesen je godišnji izvještaj o dodijeljenim financijskim sredstvima iz javnih izvora te provedenim postupcima i učincima financiranih programa i projekata ○ u slučajevima kada su financijska sredstva dodijeljena bez objavljivanja javnog natječaja, poštivani su osnovni standardi dodjeljivanja sredstava u vezi s praćenjem financiranja, javnim objavljivanjem i izvještavanjem ○ u slučajevima kada su financijska sredstva dodijeljena na neki drugi način koji nije predviđen Uredbom korisnici su dostavili izvještaje o radu koji sadrže prirodne pokazatelje i pokazatelje uspješnosti

Redni broj	Područja revizije	Kriteriji
	1	2
		<ul style="list-style-type: none"> ○ dokumentacija odobrenih programa i projekata arhivirana je na propisani način ○ programi javnih potreba sadrže odredbe o praćenju namjenskog korištenja sredstava i sastavljanju izvješća o ostvarivanju programa ○ sastavljeno je izvješće o ostvarivanju programa javnih potreba.

Dodjeljivanje i korištenje tekućih donacija iz proračuna ocjenjuje se **učinkovitim**, ako su programi i projekti planirani na propisani način, dodjeljivanje sredstava korisnicima obavljeno u skladu s propisima te ako je uspostavljen sustav praćenja i vrednovanja provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro te javnog objavljivanja i izvještavanja.

Dodjeljivanje i korištenje tekućih donacija iz proračuna ocjenjuje se **učinkovitim, pri čemu su potrebna određena poboljšanja**, ako su utvrđene slabosti i propusti koje ne utječu bitno na provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro.

Dodjeljivanje i korištenje tekućih donacija iz proračuna ocjenjuje se **djelomično učinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji utječu na provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro te su potrebna određena poboljšanja u vezi s planiranjem programa i projekata, dodjeljivanjem sredstava, sustavom praćenja i vrednovanja provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro te javnim objavljivanjem i izvještavanjem.

Dodjeljivanje i korištenje tekućih donacija iz proračuna ocjenjuje se **neučinkovitim**, ako su utvrđene nepravilnosti i propusti koji bitno utječu na provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro te su potrebna značajna poboljšanja u vezi s planiranjem programa i projekata, dodjeljivanjem sredstava, sustavom praćenja i vrednovanja provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro te javnim objavljivanjem i izvještavanjem.

PROGRAMI I PROJEKTI OD INTERESA ZA OPĆE DOBRO FINANCIRANI PUTEM TEKUĆIH DONACIJA IZ PRORAČUNA GRADA BJELOVARA

Nacionalnom strategijom stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva 2012. - 2016., utvrđena je potreba unaprjeđenja institucionalnog i normativnog okvira za potporu razvoju civilnoga društva, te osiguranje ujednačene primjene propisa za dodjelu bespovratnih sredstava iz svih javnih izvora (uključivo sredstva iz fondova Europske unije) namijenjenih općem dobru. Potreba unaprjeđenja normativnog okvira utvrđena je budući da su se standardi i mjerila za ostvarivanje financijske potpore programima i projektima udruga uglavnom primjenjivali na nacionalnoj, a samo djelomično na lokalnoj razini. Prema Izvješću o provedbi Nacionalne strategije za razvoj civilnoga društva 2012. - 2014. značajan napredak ostvaren je u poboljšanju normativnog okvira za djelovanje udruga i drugih neprofitnih organizacija. Između ostalog, donesen je novi Zakon o udrugama (Narodne novine broj 74/14 i 70/17) te Uredba o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge (Narodne novine 26/15) (dalje u tekstu: Uredba). Uredbom su utvrđeni kriteriji, mjerila i postupci koje nadležna državna tijela, uredi Vlade Republike Hrvatske i tijela i druge javne institucije, a na odgovarajući način i lokalne jedinice, javna trgovačka društva i druga javno pravna tijela primjenjuju pri raspolaganju sredstvima iz javnih izvora za financiranje i ugovaranje programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Primjenjivanjem navedenih kriterija, mjerila i postupaka osigurava se učinkovitije, racionalnije i transparentnije korištenje dodijeljenih sredstava.

Programi i projekti od interesa za opće dobro financirani putem tekućih donacija iz proračuna lokalnih jedinica provode se na temelju odredbi Zakona o udrugama, prema kojem nadležna državna tijela, lokalne jedinice i druge javne institucije financiraju i ugovaraju provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro na temelju provedenog javnog poziva, odnosno natječaja ili na temelju posebnog propisa o financiranju javnih potreba, a Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog svoje stručne službe nadležne za udruge, Uredbom uređuje kriterije, mjerila i postupke financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. Na temelju navedenog Zakona Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu u 2015. Financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro, obavlja se i na temelju drugih propisa i akata lokalnih jedinica.

Programima i projektima od interesa za opće dobro, u smislu Zakona o udrugama, smatraju se zaokruženi i tematski jasno određeni skupovi aktivnosti koje su u skladu s vrednotama propisanim Ustavom Republike Hrvatske te čije provođenje kroz dugoročni ili vremenski ograničeni rok djelovanja daje vidljivu dodanu društvenu vrijednost kojom se podiže kvaliteta života pojedinca i unaprjeđuje razvoj šire društvene zajednice. Aktivnostima od interesa za opće dobro smatraju se osobito aktivnosti udruga koje pridonose:

- zaštititi i promicanju ljudskih prava
- zaštititi i promicanju prava nacionalnih manjina
- zaštititi i promicanju prava osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju, starijih i nemoćnih
- jednakosti i ravnopravnosti te mirotvorstvu i borbi protiv nasilja i diskriminacije
- promicanju vrijednosti Domovinskog rata
- zaštititi, brizi i izobrazbi djece i mladih te njihovu aktivnom sudjelovanju u društvu
- prevenciji i borbi protiv svih oblika ovisnosti
- razvoju demokratske političke kulture
- zaštititi i promicanju prava manjinskih društvenih skupina

- promicanju i razvoju volonterstva
- socijalnim uslugama i humanitarnoj djelatnosti
- poticanju i razvoju socijalnog poduzetništva
- zaštiti prava potrošača
- zaštiti okoliša i prirode i zaštiti i očuvanju kulturnih dobara
- održivom razvoju, razvoju lokalne zajednice, međunarodnoj razvojnoj suradnji
- zaštiti zdravlja
- razvoju i promicanju znanosti, obrazovanja, cjeloživotnog učenja, kulture i umjetnosti, tehničke i informatičke kulture, sporta, dobrovoljnog vatrogastva, traganja i spašavanja
- te drugim aktivnostima koje se po svojoj prirodi, odnosno po posebnim propisima o financiranju javnih potreba u određenom području mogu smatrati djelovanjem od interesa za opće dobro.

Uredbom su utvrđeni kriteriji, mjerila i postupci kada se udrugama odobravaju financijska sredstva iz javnih izvora za:

- provedbu programa i projekata kojima se ispunjavaju ciljevi i prioritete definirani strateškim i planskim dokumentima
- provedbu lokalnih programa javnih potreba utvrđenih posebnim zakonom
- obavljanje određene javne ovlasti povjerene posebnim zakonom
- pružanje socijalne usluge temeljem posebnog propisa
- sufinanciranje obveznog doprinosa korisnika financiranja za provedbu programa i projekata ugovorenih iz fondova Europske unije i inozemnih javnih izvora
- podršku institucionalnom i organizacijskom razvoju udruge
- druge oblike i namjene dodjeljivanja financijskih sredstava iz proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (dalje u tekstu: lokalne jedinice).

Prema Zakonu o udrugama, udruga je svaki oblik slobodnog i dobrovoljnog udruživanja više fizičkih odnosno pravnih osoba koje se, radi zaštite njihovih probitaka ili zauzimanja za zaštitu ljudskih prava i sloboda, zaštitu okoliša i prirode i održivi razvoj te za humanitarna, socijalna, kulturna, odgojno-obrazovna, znanstvena, sportska, zdravstvena, tehnička, informacijska, strukovna ili druga uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonom, a bez namjere stjecanja dobiti ili drugih gospodarski procjenjivih koristi, podvrgavaju pravilima koja uređuju ustroj i djelovanje toga oblika udruživanja. Zakon o udrugama ne odnosi se na političke stranke, vjerske zajednice, sindikate i udruge poslodavaca. Fundacija je imovina namijenjena da u određenom vremenskom razdoblju služi ostvarivanju neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe. Zaklada je imovina namijenjena da sama odnosno prihodima što ih stječe, trajno služi ostvarivanju neke općekorisne ili dobrotvorne svrhe.

Lokalne jedinice financiranje programa i projekata u kulturi, sportu i tehničkoj kulturi, u dijelu koji se odnosi na financiranje programa i projekata udruge, provode na temelju programa javnih potreba čije donošenje je utvrđeno posebnim zakonima. Isto tako za druga područja djelovanja (predškolski odgoj i obrazovanje, školstvo, zdravstvena zaštita i socijalna skrb, javne potrebe udruge od interesa za lokalnu jedinicu i druga područja djelovanja) donose programe javnih potreba na temelju kojih se provode aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značaja za lokalnu jedinicu. Sredstva se udrugama trebaju dodjeljivati na temelju javnog poziva ili natječaja (dalje u tekstu: javni natječaj). Lokalne jedinice su obvezne primjenjivati osnovne standarde planiranja, provedbe te praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja koji su propisani Uredbom.

Na temelju Uredbe lokalne jedinice trebaju propisati kriterije, mjerila i procedure za dodjeljivanje donacija te s udrugama zaključivati ugovore o financiranju kojima se, između ostalog, utvrđuje i način kontrole namjenskog utroška sredstava.

Prema Uredbi, financiranje programa i projekata provodi se putem javnog natječaja čime se osigurava transparentnost dodjeljivanja financijskih sredstava i omogućava dobivanje što većeg broja kvalificiranih prijava, odnosno odabir najkvalitetnijih programa i projekata te se šira javnost obavještava o prioritetnim područjima djelovanja. Propisima su pojedine udruge izrijekom navedene kao provoditelji određene aktivnosti, a u tim im se slučajevima financijska sredstva dodjeljuju izravno bez objavljivanja javnog natječaja te se primjenjuju odredbe spomenute Uredbe, ako posebnim propisom nije drugačije određeno.

Financijska sredstva dodjeljuju se izravno udruzi u posebno propisanim uvjetima i slučajevima:

- kada je na temelju propisa izrijekom navedena kao provoditelj određene aktivnosti
- žurno djelovanje u rokovima u kojima nije moguće provesti standardni natječajni postupak
- kada udruga ili skupina udruga ima isključivu nadležnost u području djelovanja i/ili zemljopisnog područja za koje se financijska sredstva dodjeljuju
- kada se prema mišljenju nadležnog povjerenstva jednokratno dodjeljuju financijska sredstva do 5.000,00 kn za aktivnosti koje iz opravdanih razloga nisu mogle biti planirane u godišnjem planu udruge, a ukupan iznos tako dodijeljenih sredstava iznosi najviše 5,0 % svih sredstava planiranih u proračunu za financiranje svih programa i projekata udruga.

Kulturna vijeća, zajednice tehničke kulture ili županijske i gradske sportske zajednice, odnosno Sportski savez Grada Zagreba, također na odgovarajući način trebaju primjenjivati Uredbu.

Prema odredbi članka 76. Zakona o sportu (Narodne novine 71/06, 150/08, 124/10, 124/11, 86/12, 94/13, 85/15 i 19/16 - ispravak), javne potrebe u sportu za koje se sredstva osiguravaju iz proračuna lokalnih jedinica su programi odnosno aktivnosti, poslovi i djelatnosti od značaja za jedinicu, programe javnih potreba u sportu donosi lokalna jedinica zajedno s godišnjim proračunom, sredstvima za zadovoljavanje javnih potreba u sportu raspolaže sportska zajednica, a sredstva za izvršenje programa lokalna jedinica prenosi na račun sportske zajednice.

Prema odredbi članka 9.a Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi (Narodne novine 47/90, 27/93 i 38/09), javne potrebe u kulturi, za koje se sredstva osiguravaju iz proračuna lokalnih jedinica, jesu kulturne djelatnosti i poslovi, akcije i manifestacije u kulturi od interesa za županije, lokalne jedinice koje one programom utvrde kao svoje javne potrebe, kao i one koje su utvrđene posebnim zakonom, a osobito djelatnost i poslovi ustanova kulture, udruženja i drugih organizacija u kulturi, kao i pomaganje i poticanje umjetničkog i kulturnog stvaralaštva te akcije i manifestacije u kulturi koje pridonose razvitku i promicanju kulturnog života. Program javnih potreba u kulturi donosi predstavničko tijelo lokalne jedinice na prijedlog župana, gradonačelnika ili načelnika zajedno s godišnjim proračunom.

Prema odredbama članka 20. do 23. Zakona o tehničkoj kulturi (Narodne novine 76/93, 11/94 i 38/09), javne potrebe u tehničkoj kulturi za koje se sredstva osiguravaju iz proračuna jedinica lokalne samouprave su aktivnosti, poslovi i djelatnosti lokalnog značenja koje one utvrde kao svoje javne potrebe u vezi s djelovanjem zajednica i saveza tehničke kulture, koji se osnivaju za područje lokalne jedinice te udruga tehničke kulture.

Program javnih potreba u tehničkoj kulturi donosi predstavničko tijelo lokalne jedinice na prijedlog župana, gradonačelnika ili načelnika, zajedno s godišnjim proračunom. Županija donosi program javnih potreba u tehničkoj kulturi od zajedničkog interesa za općine i gradove na njenom području, odnosno županiju kao cjelinu, usklađuje interese i poduzima aktivnosti radi ravnomjernog razvitka tehničke kulture općina i gradova na području županije i županije kao cjeline te utvrđuje odnose u financiranju tehničke kulture na području županije. Županija, odnosno Grad Zagreb svojim programom javnih potreba osiguravaju sredstva za zajednice i saveze tehničke kulture koji su od interesa za županiju, odnosno Grad Zagreb. Predstavničko tijelo lokalne jedinice propisuje kriterije i rokove za utvrđivanje programa javnih potreba i osiguravanje sredstava, način njihova raspoređivanja i dodjele te način praćenja njihova korištenja.

Prema odredbi članka 6. Zakona o socijalnoj skrbi (Narodne novine 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17 i 130/17), djelatnost socijalne skrbi obavljaju ustanove socijalne skrbi, uredi državne uprave u županiji, odnosno nadležni ured Grada Zagreba, lokalne jedinice, udruge, vjerske zajednice, druge pravne osobe, obrtnici i druge fizičke osobe koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, pod uvjetima i na način propisan navedenim Zakonom, posebnim zakonima i provedbenim propisima. Veliki gradovi i gradovi sjedišta županija dužni su u svom proračunu osigurati sredstva za uslugu prehrane u pučkim kuhinjama, kao i pružanje usluga smještaja u prihvatilištima ili prenočištima za beskućnike na način propisan navedenim Zakonom. Lokalne jedinice mogu osigurati sredstva za ostvarivanje novčanih naknada i socijalnih usluga stanovnicima na svom području u većem opsegu nego što je utvrđeno Zakonom, na način propisan njihovim općim aktom, ako u svom proračunu imaju za to osigurana sredstva.

Prema odredbama članka 8. i 9. Zakona o Hrvatskom Crvenom križu (Narodne novine 71/10), utvrđene su javne ovlasti Crvenog križa. Osim poslova koje obavlja na temelju javnih ovlasti, Zakonom su utvrđene i druge djelatnosti koje obavlja u skladu s potrebama lokalne zajednice i osiguranim sredstvima. Odredbama Pravilnika o načinu i rokovima plaćanja sredstava iz prihoda jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za rad ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa (Narodne novine 18/11), utvrđena je obveza izdvajanja sredstava iz proračuna lokalnih jedinica za rad ustrojstvenih oblika društava Crvenog križa te rad i djelovanje Službe traženja koja djeluje pri ustrojstvenim oblicima društava Crvenog križa, osnovica za izračun postotaka izdvajanja i obveza nadzora lokalnih jedinica.

U proračunu lokalnih jedinica u kojima djeluju stanice Hrvatske gorske službe spašavanja, a prema odredbi članka 18. Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja (Narodne novine 79/06 i 110/15), osiguravaju se i sredstva za financiranje redovite djelatnosti stanica Hrvatske gorske službe spašavanja. Predstavničko tijelo lokalne jedinice donosi program javnih potreba za obavljanje djelatnosti stanica Hrvatske gorske službe spašavanja, a stanica Hrvatske gorske službe spašavanja dužna je dostaviti lokalnoj jedinici godišnji program rada i podnijeti izvješće o utrošku sredstava.

Prema odredbama članka 43. Zakona o vatrogastvu (Narodne novine 106/99, 117/01, 36/02 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/03, 139/04 - pročišćeni tekst, 174/04, 38/09 i 80/10), u proračunima lokalnih jedinica osiguravaju se sredstva za financiranje redovne djelatnosti javnih vatrogasnih postrojbi općina, gradova i Grada Zagreba; sredstva za financiranje redovne djelatnosti dobrovoljnih vatrogasnih društava i vatrogasnih zajednica te za opremanje njezinih članica, osim za vatrogasne postrojbe u gospodarstvu. Sredstva za financiranje djelatnosti vatrogasnih zajednica županija i Grada Zagreba osiguravaju se u proračunu županija, odnosno Grada Zagreba, a sredstva za troškove intervencije vatrogasnih postrojbi koje interveniraju po nalogu županijskog vatrogasnog zapovjednika osiguravaju se u proračunu županije. Prema odredbama članka 45. Zakona, lokalne jedinice uplaćuju sredstva na račun vatrogasnih zajednica ili dobrovoljnih vatrogasnih društava gdje nema vatrogasne zajednice.

Osim Uredbom, obveza kontrole trošenja prenesenih sredstava propisana je i drugim propisima. Tako je odredbom članka 54.a Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08, 136/12 i 15/15), propisano da su lokalne jedinice obvezne provjeriti zakonito i namjensko korištenje sredstava isplaćenih na temelju posebnih propisa. Zakonom o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 121/14), za neprofitne organizacije koje ostvaruju sredstva iz javnih izvora propisana je obveza izvještavanja o potrošnji proračunskih sredstava. Sadržaj i rokovi dostave izvještaja o potrošnji proračunskih sredstava utvrđeni su Pravilnikom o izvještavanju u neprofitnom računovodstvu i Registru neprofitnih organizacija (Narodne novine 31/15 i 67/17). Nadalje, prema odredbi članka 34. Zakona o udrugama, udruge su obvezne najmanje jedanput godišnje o svom radu, opsegu, načinu stjecanja i korištenja sredstava izvještavati davatelja sredstava, a putem mrežne stranice ili na drugi odgovarajući način i širu javnost.

Prema Zakonu o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 139/10 i 19/14), uvedena je obveza čelnika lokalnih jedinica za davanje Izjave o fiskalnoj odgovornosti. Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila (Narodne novine 78/11, 106/12, 130/13, 19/15 i 119/15) propisan je izgled i sadržaj izjave, postupak i rokovi sastavljanja i predaje izjave te način i rokovi izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima po provedenim provjerama sadržaja izjave. Čelnik tijela daje izjavu na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti koji su obveznici davanja Izjave dužni prethodno popuniti. Navedeni Upitnik, između ostalog, sadrži i podatke o kontroli trošenja sredstava donacija koji se odnose na: praćenje i kontrolu namjenskog isplaćivanja donacija, pomoći i subvencije krajnjim korisnicima te njihovo korištenje; ugovore koji su podloga za isplate; provjerama na licu mjesta na odabranom uzorku kod onih krajnjih korisnika kojima su na godišnjoj razini izvršene isplate iznad 20.000,00 kn te izvješće krajnjeg korisnika o utrošku sredstava/realizaciji projekta.

Također, Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13 i 85/15), utvrđena je obveza javnog objavljivanja popisa korisnika i visine iznosa dodijeljenih potpora, bespovratnih sredstava i donacija iz proračuna.

Prema podacima iz Registra udruga Republike Hrvatske, u Gradu je na koncu listopada 2018. registrirano 536 udruga.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, ukupni prihodi i primici Grada su u 2016. iznosili 114.494.654,00 kn, a u 2017. su iznosili 115.754.968,00 kn. Ukupni rashodi i izdaci Grada su u 2016. iznosili 114.438.715,00 kn, a u 2017. su iznosili 117.012.975,00 kn. Od navedenih ukupnih rashoda i izdataka, rashodi za tekuće donacije u 2016. su iznosili 9.107.727,00 kn ili 8,0 %, a u 2017. su iznosili 10.373.449,00 kn ili 8,9 %. Rashodi i izdaci za tekuće donacije odnose se na prijenose neprofitnim organizacijama (organizacije civilnog društva, turističke zajednice, političke stranke i nezavisne liste) obuhvaćenim revizijom u iznosu 7.895.970,00 kn u 2016., odnosno 9.002.991,00 kn u 2017. Unutar rashoda i izdataka za tekuće donacije evidentirane su i druge isplate u 2016. u iznosu 1.213.302,00 kn, a u 2017 u iznosu 1.370.458,00 kn. U najznačajnijem dijelu odnose na prijenose drugim institucijama (udruženje obrtnika, pučka kuhinja, vjerskim zajednicama, i drugim institucijama).

Prema Pravilniku o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16 i 3/18), donacije su tekući i/ili kapitalni prijenosi sredstava neprofitnim organizacijama te građanima i kućanstvima koji uključuju i prijenose u naravi, kao što su: hrana, odjeća, pokrivači, lijekovi koje država može davati različitim karitativnim i sličnim dobrotvornim organizacijama za daljnju distribuciju građanima i kućanstvima.

Prema Zakonu o udrugama, pod pojmom programi i projekti od interesa za opće dobro financirani putem tekućih donacija iz proračuna lokalnih jedinica podrazumijevaju se zaokruženi i tematski jasno određeni skupovi aktivnosti koje su u skladu s vrednotama propisanim Ustavom Republike Hrvatske, te čije provođenje kroz dugoročni ili vremenski ograničeni rok djelovanja daje vidljivu dodanu društvenu vrijednost kojom se podiže kvaliteta života pojedinca i unaprjeđuje razvoj šire društvene zajednice.

Provoditelji aktivnosti su udruge te druge organizacije civilnog društva (zaklade i fundacije, strane zaklade i fundacije, vjerske zajednice, umjetničke organizacije, sindikati, udruge poslodavaca te privatne neprofitne ustanove), kada su prema Uredbi, u skladu s uvjetima javnog natječaja za financiranje programa i projekata, prihvatljivi prijavitelji, odnosno partneri.

Provoditelji aktivnosti mogu biti i turističke zajednice s obzirom na to da kao neprofitne organizacije na određeni način provode programe i projekte od interesa za opće dobro financirane putem tekućih donacija iz proračuna lokalnih jedinica kroz poticanje i organiziranje kulturnih, zabavnih, umjetničkih, sportskih i drugih manifestacija koje pridonose obogaćivanju turističke ponude, poticanje, organiziranje i provođenje akcija u cilju očuvanja turističkog prostora, unaprjeđivanja turističkog okružja i zaštite čovjekova okoliša te prirodne i kulturne baštine.

Prema odredbi članka 4. Uredbe, davatelj financijskih sredstava Uredu za udruge podnosi godišnji izvještaj o dodijeljenim financijskim sredstvima iz javnih izvora, provedenim postupcima i učincima financiranja programa i projekata. Izvještavanje se provodi putem internetske aplikacije u kojoj se popunjava Detaljno izvješće i Upitnik za procjenu usklađenosti postupaka dodjele sredstava udrugama i drugim organizacijama civilnog društva s Uredbom.

Ured za udruge na temelju dostavljenih podataka obveznika primjene Uredbe (tijela državne uprave, uredi i tijela Vlade Republike Hrvatske, druge javne institucije, lokalne jedinice, trgovačka društva u vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno lokalnih jedinica te druge pravne osobe koje dodjeljuju sredstva iz javnih izvora za projekte i programe udruga) izrađuje i Vladi Republike Hrvatske dostavlja godišnje Izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora. Posljednje Izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora sastavljeno je za 2016., a Vlada Republike Hrvatske ga je usvojila u kolovozu 2018. Izvješće, pored ostalog, sadrži pregled sredstava dodijeljenih za programe i projekte organizacijama civilnoga društva iz proračuna gradova prema općim područjima financiranja te prosječni udjel financiranja općih područja svih gradova u Republici Hrvatskoj.

Prema klasifikaciji djelatnosti udruga iz Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja Registra udruga Republike Hrvatske i Registra stranih udruga u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 4/15,) utvrđeno je 17 općih područja financiranja i to socijalna djelatnost, kultura i umjetnost, sport, demokratska politička kultura, ljudska prava, obrazovanje, znanost i istraživanje, zaštita i spašavanje, održivi razvoj, zaštita zdravlja, tehnička kultura, branitelji i stradalnici, međunarodna suradnja, gospodarstvo, zaštita okoliša i prirode, duhovnost te hobistička djelatnost.

Grad je dostavio Uredu za udruge podatke o dodijeljenim sredstvima i provedenim postupcima u 2016., putem Informacijskog sustava. Također, dostavljen je Upitnik za procjenu usklađenosti postupaka dodjele sredstava udrugama i drugim organizacijama civilnog društva s Uredbom. Zbog radova na mrežnoj aplikaciji Ureda za udruge, Grad nije dostavio navedenom uredu podatke o dodijeljenim sredstvima i provedenim postupcima za 2017. te su navedeni podaci, za potrebe obavljanja revizije, dostavljeni Državnom uredu za reviziju.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro te političkih stranaka i nezavisnih lista iz proračuna Grada za 2016. i 2017., prema namjeni i načinu dodjeljivanja sredstava.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro te političkih stranaka i nezavisnih lista iz proračuna Grada za 2016. i 2017., prema namjeni i načinu dodjeljivanja sredstava

u kn

Redni broj	Namjena sredstava	Način dodjeljivanja	Ostvareni rashodi	
			2016.	2017.
	1	2	3	4
I.	Dodijeljena sredstava korisnicima na koje se primjenjuje Uredba (Detaljno izvješće Grada)	-	7.662.208,00	8.288.905,00
1.	Programi i projekti organizacija civilnog društva	javni natječaj	590.008,00	707.075,00
2.	Provođenje programa javnih potreba u sportu	javni natječaj i izravno	4.740.488,00	4.838.926,00
3.	Provođenje programa javnih potreba u kulturi	javni natječaj i izravno	758.346,00	957.200,00
4.	Provođenje programa javnih potreba u tehničkoj kulturi	izravno	140.000,00	105.000,00
5.	Provođenje javnih ovlasti	izravno	1.261.474,00	1.375.704,00
6.	Odluka čelnika	izravno	88.420,00	263.500,00
7.	Izravno dodjeljivanje sredstava, kod kojih nije primijenjena Uredba	izravno	83.472,00	41.500,00
II.	Dodjeljivanje sredstava korisnicima/aktivnostima na koje se ne primjenjuje Uredba	-	233.762,00	714.086,00
1.	Programi i projekti turističke zajednice	izravno	175.000,00	340.000,00
2.	Financiranje političkih stranaka i nezavisnih lista	izravno	58.762,00	374.086,00
Ukupno (I. + II.)			7.895.970,00	9.002.991,00

Prema podacima iz Detaljnih izvješća, Grad je projekte i programe organizacija civilnog društva financirao u iznosu 7.662.208,00 kn u 2016., odnosno u iznosu 8.288.905,00 kn u 2017.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim rashodima Grada za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro prema općim područjima financiranja u 2016. i 2017. s udjelom financiranja u rashodima gradova Republike Hrvatske u 2016.

Tablica broj 3

Ostvareni rashodi Grada za programe i projekte
od interesa za opće dobro prema općim područjima financiranja u 2016. i 2017.,
s prosječnim udjelom financiranja u gradovima Republike Hrvatske u 2016.

u kn

Redni broj	Opće područje financiranja	2016.		2017.		Gradovi RH za 2016., udjel u %*
		Ostvareni rashodi	Udjel u %	Ostvareni rashodi	Udjel u %	
1	2	3	4	5	6	
1.	Sport	4.848.533,00	63,3	5.008.876,00	60,4	54,3
2.	Zaštita i spašavanje	850.000,00	11,1	856.000,00	10,3	15,9
3.	Kultura i umjetnost	758.346,00	9,9	1.161.200,00	14	9,9
4.	Socijalna djelatnost	706.100,00	9,2	816.454,00	9,8	10,3
5.	Branitelji i stradalnici	216.500,00	2,8	186.200,00	2,2	2,3
6.	Tehnička kultura	140.000,00	1,8	110.900,00	1,3	2,0
7.	Ljudska prava	69.779,00	0,9	47.975,00	0,6	0,6
8.	Gospodarstvo	36.950,00	0,5	45.500,00	0,5	0,7
9.	Zaštita zdravlja	29.500,00	0,4	31.000,00	0,4	1,5
10.	Duhovnost	2.500,00	0,0	0,00	-	0,1
11.	Međunarodna suradnja	2.000,00	0,0	5.000,00	0,1	0,1
12.	Zaštita okoliša i prirode	2.000,00	0,0	2.800,00	0,0	0,5
13.	Demokratska politička kultura	0,00	-	15.000,00	0,2	0,3
14.	Održivi razvoj	0,00	-	2.000,00	0,0	0,1
15.	Druga područja	0,00	-	-	-	1,4
Ukupno		7.662.208,00	100,0	8.288.905,00	100,0	

Izvor: Detaljna izvješća Grada o financiranju projekata i programa organizacija civilnoga društva u 2016. i 2017.

* Prema Izvješću Ureda za udruge o financiranju projekata i programa organizacija civilnog društva iz javnih izvora u 2016.

Opća područja financiranja koja je Grad financirao najvećim se dijelom odnose na sport, kulturu i umjetnost, socijalnu djelatnost te zaštitu i spašavanje za koje je u 2016. isplaćeno 7.162.979,00 kn ili 93,5 %, a u 2017. isplaćeno je 7.842.530,00 kn ili 94,6 % ukupno ostvarenih rashoda za tekuće donacije na koje se primjenjuje Uredba.

Planiranje programa i projekata

Prema Uredbi, davatelj financijskih sredstava na temelju ciljeva i prioriteta definiranih u razvojnim strategijama i nacionalnim programima te drugim odgovarajućim strateškim dokumentima na nacionalnoj, odnosno lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini, u okviru svoga djelokruga utvrđuje prioritete za dodjeljivanje financijskih sredstava programima i projektima i za to planira sredstva u proračunu, odnosno financijskom planu za narednu kalendarsku godinu. Davatelj financijskih sredstava pri financiranju programa i projekata obavezan je primjenjivati osnovne standarde planiranja i financiranja koji se odnose na utvrđivanje prioriteta područja za financiranje programa i projekata, financiranje na temelju javnog natječaja, izradu godišnjeg plana raspisivanja javnih natječaja i objavu na svojim mrežnim stranicama i mrežnim stranicama Ureda za udruge.

Gradsko vijeće Grada donijelo je u ožujku 2017. Strategiju razvoja Grada za 2016. do 2020. Strategija, između ostalog, sadrži podatke i analizu stanja društvene infrastrukture Grada i zadovoljavanje javnih potreba građana u društvenim djelatnostima za što se u proračunu Grada osiguravaju financijska sredstva.

Grad je u 2015. donio Pravilnik o financiranju programa, projekata i javnih potreba sredstvima Grada Bjelovara kojim su propisane opće odredbe, preduvjeti za financiranje, mjerila, postupci i modeli financiranja, prihvatljivost troškova, udio sufinanciranja, vrijeme trajanja financiranja, najveći iznos financiranja, obveza dokumentiranja projektnih aktivnosti i konačni iznos financiranja te povrata sredstava.

Prema odredbi članka 3. Uredbe, davatelj financijskih sredstava sustavno izgrađuje sposobnosti, posebna znanja i vještine svojih zaposlenika koji rade na poslovima dodjele sredstava, ugovaranju i praćenju provedbe programa i projekata. Grad tijekom 2016. i 2017. nije provodio edukaciju ni druge aktivnosti s ciljem izgrađivanja sposobnosti, posebnih znanja i vještina zaposlenika koji rade na poslovima dodjeljivanja financijskih sredstava te ugovaranju i praćenju provedbe programa i projekata od javnog interesa.

Državni ured za reviziju nalaže sustavno izgrađivati sposobnosti, posebna znanja i vještine zaposlenika koji rade na poslovima dodjele financijskih sredstava, ugovaranju i praćenju provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro, u skladu s odredbama Uredbe.

Planiranje programa i projekata od interesa za opće dobro obuhvaća planiranje programa i projekata za dodjeljivanje sredstava putem javnog natječaja, dodjeljivanje sredstava bez objavljivanja javnog natječaja te za aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba.

- Planiranje programa i projekata za dodjeljivanje sredstava putem javnog natječaja

Prema Uredbi, davatelj financijskih sredstava u roku 30 dana od dana usvajanja proračuna lokalne jedinice za sljedeću kalendarsku godinu, izrađuje i na svojim mrežnim stranicama ili na drugi prikladan način objavljuje godišnji plan raspisivanja javnih natječaja. Godišnji plan javnih natječaja sadrži podatke o davatelju financijskih sredstava, području, nazivu i planiranom vremenu objave javnog natječaja, ukupnom iznosu raspoloživih sredstava, rasponu sredstava namijenjenom za financiranje pojedinog programa, odnosno projekta, očekivanom broju programa i projekata koji će se ugovoriti za financiranje i, ovisno o vrsti javnog natječaja, druge podatke.

Grad je donio godišnje planove raspisivanja javnih natječaja za financiranje programa i projekata od javnog interesa kojim je za 2016. planirana objava pet natječaja ukupne vrijednosti 660.000,00 kn, a za 2017. šest natječaja u vrijednosti 2.080.000,00 kn.

Grad pri usvajanju proračuna, donosi godišnje programe javnih potreba u sportu, kulturi, predškolskom odgoju i obrazovanju, školstvu, tehničkoj kulturi, vatrogastvu, zaštiti i spašavanju te socijalno zdravstvenim potrebama. Programi su usklađeni s proračunom i izmjenama proračuna, a sadrže podatke o programima, aktivnostima i iznosima planiranih sredstava za financiranje javnih potreba. Navedenim planovima nije naveden način dodjele financijskih sredstava.

- Planiranje programa i projekata za dodjeljivanje sredstava bez objavljivanja javnog natječaja

Planiranje programa i projekata od interesa za opće dobro za dodjeljivanje sredstava bez objavljivanja javnog natječaja obuhvaća planiranje izravnog dodjeljivanja sredstava za provođenje programa javnih potreba, za provođenje javnih ovlasti, odnosno dodjeljivanja sredstava prema isključivoj nadležnosti korisnika sredstava.

Za provedbu dijela programa javnih potreba Grada utvrđenih posebnim zakonom sredstva su doznačena Sportskoj zajednici Grada (dalje u tekstu: Sportska zajednica), Vatrogasnoj zajednici Grada (dalje u tekstu: Vatrogasna zajednica), Hrvatskom Crvenom križu Grada (dalje u tekstu: Crveni križ) i Zajednici tehničke kulture Grada (dalje u tekstu: Zajednici tehničke kulture).

Programom javnih potreba u kulturi za 2016. planirano je 12.706.561,00 kn (rad ustanova u kulturi 8.375.014,00 kn, program udruga u kulturi 396.000,00 kn, program kulturnih manifestacija 542.800,00 kn, projekti u kulturi 765.000,00 kn, program kapitalnih ulaganja 2.619.747,00 kn). Programom javnih potreba u kulturi za 2017. planirano je 13.400.995,00 kn (rad ustanova u kulturi 10.116.885,00 kn, program udruga u kulturi 848.000,00 kn, program kulturnih manifestacija 2.214.100,00 kn, projekti u kulturi 1.285.000,00 kn).

Programom javnih potreba u sportu za 2016. planirana su sredstva u iznosu 6.299.500,00 kn (Sportska zajednica u iznosu 4.727.500,00 kn, sportske udruge 147.000,00 kn i sportski objekti 1.425.000,00 kn). Programom javnih potreba u sportu za 2017. planirana su sredstva u iznosu 6.528.710,00 kn (Sportska zajednica 5.027.500,00 kn, sportske udruge 331.210,00 kn i sportski objekti 1.170.000,00 kn).

Programom javnih potreba u tehničkoj kulturi za 2016. i 2017. planirana su sredstva u iznosu 140.000,00 kn.

Programom javnih potreba u vatrogastvu, zaštiti i spašavanju za 2016. planirana su sredstva u iznosu 8.691.418,00 kn (zaštita i spašavanje 100.000,00 kn, program vatrogasne postrojbe 7.741.418,00 kn i program Vatrogasne zajednice 850.000,00 kn). Programom javnih potreba u vatrogastvu, zaštiti i spašavanju za 2017. planirana su sredstva u iznosu 9.057.520,00 kn (zaštita i spašavanje 100.000,00 kn, program vatrogasne postrojbe 8.107.520,00 kn i program Vatrogasne zajednice 850.000,00 kn).

Programom socijalno-zdravstvenih potreba za 2016. planirano je 3.306.416,00 kn (pomoć u novcu 2.195.000,00 kn, pomoć u naravi 365.000,00 kn, Crveni križ 436.416,00 kn, humanitarne udruge 160.000,00 kn, sufinanciranje rada Sigurne kuće 60.000,00 kn, dnevni boravak umirovljenika 60.000,00 kn, pomoć za samostalno stanovanje 20.000,00 kn i pomoć zdravstvenim ustanovama 10.000,00 kn). Programom socijalno-zdravstvenih potreba za 2017. planirano je 4.135.704,00 kn (pomoć u novcu 2.575.000,00 kn, pomoć u naravi 665.000,00 kn, Crveni križ 525.704,00 kn, humanitarne udruge 275.000,00 kn, sufinanciranje rada Sigurne kuće 60.000,00 kn, dnevni boravak umirovljenika 65.000,00 kn i pomoć zdravstvenim ustanovama 30.000,00 kn).

- Planiranje sredstava za aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba

Sredstva za dodjelu korisnicima odnosno za aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba odnose se na tekuće donacije za rad političkih stranaka i nezavisnih vijećnika te naknadu troškova izborne promidžbe i za programe i projekte Turističke zajednice Grada (dalje u tekstu: Turistička zajednica).

Prema proračunu Grada, za rad Turističke zajednice planirano je za 2016. i za 2017. u iznosu 130.000,00 kn. Osim toga, Grad je donio odluku kojom se provedba programa i manifestacija (Terezijana, Bjelovarsko kulturno ljetovanje i Božić u Bjelovaru) koji su planirani programima javnih potreba u kulturi povjeravaju Turističkoj zajednici.

Proračunima Grada za rad političkih stranaka i nezavisnih vijećnika te naknadu troškova izborne promidžbe planirani su rashodi za 2016. u iznosu 60.000,00 kn, a za 2017. u iznosu 374.086,00 kn (od čega 314.086,00 kn za naknadu troškova izborne promidžbe).

Dodjeljivanje financijskih sredstava

Prema Uredbi, davatelj financijskih sredstava pri financiranju programa i projekta obavezan je primjenjivati osnovne standarde provedbe financiranja koji se odnose na obvezu provođenja javnog natječaja i propisanih postupaka u provedbi natječaja, pripremu natječajne dokumentacije, poštivanje pravila nepristranosti i povjerljivosti, javne objave rezultata javnog natječaja, podnošenje prigovora, zaključivanje ugovora o financiranju, postupanje u vezi s izbjegavanjem dvostrukog financiranja te druge postupke.

Financijska sredstva se korisnicima dodjeljuju putem javnog natječaja, bez objavljivanja javnog natječaja te dodjeljivanjem sredstava za aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba. Financijska sredstva za provođenje programa javnih potreba koji su propisani posebnim zakonima, dodjeljuju se korisnicima na temelju provedenog javnog natječaja ili izravnim dodjeljivanjem sredstava.

- Dodjeljivanje financijskih sredstava putem javnog natječaja

Prema Uredbi, financiranje programa i projekata provodi se putem javnog natječaja, a osim za financiranje programa i projekata, javni natječaj se objavljuje za financiranje, odnosno sufinanciranje podrške institucionalnom, organizacijskom i programskom razvoju udruga, programa javnih potreba koje provode udruge i koji su u pojedinim područjima propisani posebnim zakonima, rada udruga pružatelja socijalnih usluga putem socijalnog ugovaranja, obveznog doprinosa korisnika financiranja za provedbu programa i projekata ugovorenih iz fondova Europske unije i inozemnih javnih izvora te za dodjelu nefinancijske podrške u pravima, pokretninama i nekretninama namijenjene udrugama koje provode programe i projekte. Natječaj za podnošenje prijedloga programa ili projekta ne može biti otvoren kraće od 30 dana od dana objave natječaja, a objavljuje se, s cjelokupnom natječajnom dokumentacijom, na mrežnim stranicama davatelja financijskih sredstava i mrežnim stranicama Ureda za udruge.

Dokumentaciju za provedbu javnog natječaja (dalje u tekstu: natječajna dokumentacija) utvrđuje čelnik davatelja financijskih sredstava odlukom o načinu raspodjele raspoloživih sredstava namijenjenih financiranju programa i projekata koje u određenom području provode udruge.

Natječajna dokumentacija obuhvaća temeljni dokument za raspisivanje i provedbu javnog natječaja, tekst javnog natječaja, upute za prijavitelje, obrasce za prijavu programa ili projekta, popis priloga koje je potrebno priložiti uz prijavu, obrazac za ocjenu kvalitete/vrijednosti programa ili projekta, obrazac izjave o nepostojanju dvostrukog financiranja, obrazac ugovora o financiranju programa ili projekta te obrasce za izvještavanje.

Grad je nakon usvajanja proračuna te donošenja godišnjih planova raspisivanja javnih natječaja, proveo u 2016. četiri javna poziva, a u 2017. pet javnih poziva za prijavu programa, projekata i manifestacija.

Javni natječaji bili su otvoreni za prijavu programa ili projekta najmanje 30 dana od dana javnog objavljivanja. Na mrežnim stranicama Grada objavljena je natječajna dokumentacija, koja zbog izmjene mrežne stranice u vrijeme revizije (listopad 2018.) na mrežnim stranicama nije vidljiva za sve natječaje.

U tablici broj 4 daju se podaci o broju i vrijednosti programa ili projekata u 2016. i 2017., po područjima u kojima su provedeni javni natječaji.

Tablica broj 4

Broj i vrijednost programa ili projekata u 2016. i 2017.,
po područjima u kojima su provedeni javni natječaji

u kn

Redni broj	Područje financiranja	Ostvareno			
		2016.		2017.	
		Broj programa*	Iznos	Broj programa*	Iznos
	1	2	3	4	5
1.	Programi i projekti za socijalno-zdravstvene potrebe i druge	55	489.949,00	-	-
2.	Javne potrebe u kulturi	18	779.000,00	-	0,00
3.	Programi i projekti udruga za jednogodišnje programe (za socijalno-zdravstvene potrebe i potrebe u kulturi)	-	-	40	571.000,00
4.	Javne potrebe u kulturi (višegodišnje od 2017.-2020.)	-	-	8	796.000,00
5.	Druge jednokratne donacije i pomoći za rad udruga	-	-	47	241.300,00
6.	Područje gospodarstva	5	31.950,00	8	55.975,00
7.	Sufinanciranje programa i projekata udruga ugovorenih iz fondova Europske unije	-	-	-	-
8.	Javne potrebe u obrazovanju	2	47.455,00	-	-
	Ukupno	80	1.348.354,00	103	1.664.275,00

Izvor: Detaljna izvješća Grada o financiranju projekata i programa organizacija civilnoga društva u 2016. i 2017.

* broj programa, ugovora, projekata ili manifestacija

U području javnih poziva za financiranje programa i projekata za socijalno-zdravstvene potrebe obuhvaćene su udruge civilnog društva, udruge branitelja i stradalnika, udruge koje se bave demokratskom političkom kulturom, zaštitom zdravlja, zaštitom okoliša i prirode, duhovnošću, hobističkim djelatnostima, ljudskim pravima, održivim razvojem, gospodarstvom i drugim područjima. Na objavljeni javni poziv u 2017. za sufinanciranje programa i projekata udruga ugovorenih iz fondova Evropske unije nije bilo pravovaljanih prijava.

Grad je imenovao povjerenstvo za administrativnu provjeru, povjerenstvo za prigovore i jedno povjerenstvo za ocjenu i procjenu kvalitete/vrijednosti prijava za sva područja financiranja. Članovi povjerenstva potpisali su izjave o nepristranosti i povjerljivosti, a za rad nisu primali naknadu.

Nakon zaključivanja javnog natječaja za 2016. i 2017., povjerenstvo za provjeru ispunjavanja propisanih uvjeta natječaja provjeravalo je ispunjavaju li prijave propisane uvjete natječaja. Za financiranje programa ili projekata koji su u predviđenom roku pristigli na objavljeni javni poziv, nakon obavljene formalne provjere povjerenstva za provjeru ispunjavanja propisanih (administrativnih) uvjeta natječaja te ocjene povjerenstva za ocjenu i procjenu kvalitete/vrijednosti prijava, o čemu su sastavljeni zapisnici, gradonačelnik je donio Odluku o dodjeli financijskih sredstava. Rezultati javnih natječaja u pojedinim slučajevima nisu objavljeni na mrežnim stranicama Grada, što nije u skladu s odredbama članka 30. Uredbe, prema kojoj nakon što davatelj financijskih sredstava donese odluku o programima ili projektima koji su dobili financijska sredstva obvezan je javno objaviti rezultate natječaja s podacima o udrugama i programima ili projektima kojima su odobrena financijska sredstva i odobrenim financijskim iznosima. Rezultati natječaja objavljuju se na službenim mrežnim stranicama davatelja financijskih sredstava.

Državni ured za reviziju nalaže nakon donesene odluke o programima ili projektima koji su dobili financijska sredstva objaviti rezultate natječaja na službenim mrežnim stranicama Grada, u skladu s odredbama Uredbe.

S prijaviteljima programa ili projekta, kojima su odobrena financijska sredstva Grad je zaključio ugovore. Prije zaključivanja ugovora primatelj financijskih sredstava potpisao je izjavu o nepostojanju dvostrukog financiranja.

Prema Uredbi, za vrijeme trajanja ugovora mogu se mijenjati i dopunjavati odredbe ugovora kojima se ne utječe na cilj natječaja, odnosno programa ili projekta. Sve izmjene i dopune ugovora za vrijeme trajanja ugovora, uključujući i dodatke ugovoru moraju biti u pisanom obliku. Ako jedna ugovorna strana smatra da se ugovor više ne može provoditi na ugovoreni način u skladu s ciljevima i planiranim aktivnostima, o tome će se savjetovati s drugom stranom. Ukoliko ne dođe do dogovora, bilo koja strana može dva mjeseca unaprijed u pisanom obliku raskinuti ugovor. U pojedinim slučajevima davatelj financijskih sredstava može raskinuti ugovor bez pisane obavijesti i bez plaćanja bilo kakve nadoknade.

Grad u 2016. i 2017. nije mijenjao ni dopunjavao odredbe niti je raskidao ugovore o financiranju programa i projekata od interesa za opće dobro putem tekućih donacija. Konačni iznosi financiranja nisu premašivali iznos sredstava navedenih u ugovoru, sredstva su isplaćivana do iznosa ukupnog proračuna navedenog u obrascima proračuna programa ili projekta te nije bilo povrata sredstava.

- Dodjeljivanje sredstava bez objavljivanja javnog natječaja

Na temelju programa javnih potreba u 2016. i 2017., pojedinim korisnicima doznavao sredstva izravno Sportskoj zajednici, Zajednici tehničke kulture, Vatrogasnoj zajednici i Crvenom križu te za organiziranje pojedinih manifestacija po odluci gradonačelnika.

Sportskoj zajednici doznačeno je u 2016. u iznosu 4.740.488,00 kn, a u 2017. u iznosu 4.838.926,00 kn. Sportska zajednica sredstva je raspoređivala sportskim klubovima i udrugama na temelju kriterija za vrednovanje i financiranje sportskih udruga iz 2013. koje je donijela skupština Sportske zajednice, a odnose se na materijalne rashode sportskih objekata, plaće zaposlenika sportskih klubova i Sportske zajednice, organizaciju natjecanja, stipendije perspektivnih sportaša i druge rashode. Koncem 2017. Sportska zajednica imala je 57 članica.

Zajednici tehničke kulture doznačena su sredstva u 2016. u iznosu 140.000,00 kn, a u 2017. u iznosu 105.000,00 kn. Koncem 2017. Zajednica tehničke kulture imala je sedam klubova tehničke kulture kojima su sredstva raspoređena prema kriterijima koje je donio izvršni odbor Zajednice tehničke kulture 2012. za poticanje i promicanje aktivnosti tehničke kulture. Prema odredbi članka 22. Zakona o tehničkoj kulturi, predstavničko tijelo grada propisuje kriterije i rokove za utvrđivanje programa javnih potreba u tehničkoj kulturi, način njihova raspoređivanja i dodjele te način praćenja njihova korištenja.

Državni ured za reviziju nalaže utvrditi kriterije i rokove za utvrđivanje programa javnih potreba u tehničkoj kulturi te način njihova raspoređivanja i dodjele, u skladu s odredbama Zakona o tehničkoj kulturi

Grad s korisnicima sredstava Sportskom zajednicom i Zajednicom tehničke kulture nije zaključio ugovore o dodjeli financijskih sredstava te nije utvrđeno za koje troškove su dodijeljena sredstva.

Državni ured za reviziju predlaže u slučajevima kada se financijska sredstva dodjeljuju bez objavljivanja javnog natječaja (Sportska zajednica i Zajednica tehničke kulture) zaključiti ugovore o dodjeli sredstava.

Sportska zajednica i Zajednica tehničke kulture nisu provodile javne natječaje za raspodjelu sredstava svojim članicama. S obzirom na specifičnosti financiranja programa javnih potreba lokalnih jedinica, financijska sredstva za projekte i programe organizacijama civilnoga društva dodjeljuju se i putem zajednica udruga ili drugih oblika udruživanja udruga (kulturna vijeća, zajednice tehničke kulture ili županijske i gradske sportske zajednice), a koje sredstva iz proračuna lokalne jedinica raspoređuju svojim članicama. Zajednice udruga na odgovarajući način trebaju primjenjivati Uredbu. U slučajevima kad se udruge u lokalnim jedinicama nisu udružile u savez, zajednicu, mrežu, koordinaciju ili drugi oblik udruživanja, projekti i programi organizacija civilnoga društva financiraju se neposredno iz proračuna lokalne jedinice.

Prema odredbi članka 1. Uredbe, odredbe Uredbe na odgovarajući način primjenjuju između ostalih, pravne osobe kojima je osnivač jedna ili više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i druge pravne osobe kada iz javnih izvora financiraju programe i projekte udruga te doniraju, odnosno sponzoriraju udruge, ako posebnim propisom nije drugačije uređeno.

Državni ured za reviziju nalaže Gradu da u suradnji s korisnicima kojima se sredstva iz proračuna doznačuju bez provedbe javnog natječaja kada iz javnih izvora financiraju programe i projekte udruga te doniraju, odnosno sponzoriraju udruge, pri raspodjeli sredstava drugim korisnicima provoditi javni natječaj, odnosno primjene odredbe Uredbe.

Crvenom križu sredstva se isplaćuju na temelju odredbi Zakona o Hrvatskom Crvenom križu i Pravilnika o načinu i rokovima plaćanja sredstava iz prihoda lokalnih jedinica za rad ustrojstvenih oblika Hrvatskog Crvenog križa određeno je da su lokalne jedinice dužne osiguravati sredstva za rad i djelovanje Službe traženja u visini 0,2 % sredstava prihoda lokalne jedinice te javne ovlasti i redovne djelatnosti 0,5 % prihoda lokalne jedinice. Grad je u 2016. doznačio u iznosu 411.474,00 kn. U 2017. doznačio je 525.703,00 kn, a odnosi se za redovno poslovanje u iznosu 457.002,00 kn i 68.701,00 kn uplate razlike iz ranijih godina. Prema izračunu Grada, obveza izdvajanja sredstava iz proračuna za 2016. iznosila je 411.474,00 kn, a za 2017. je iznosila 457.002,00 kn.

Vatrogasnoj zajednici za provođenje javnih ovlasti na temelju Zakona o vatrogastvu u 2016. i u 2017. doznačeno je po 850.000,00 kn. Prema izračunu Grada, obveza izdvajanja sredstava iz proračuna za 2016. iznosila je 848.719,00 kn, a za 2017. je iznosila 793.894,00 kn.

Osim toga, u 2016. i 2017. Grad je na temelju zahtjeva korisnika (udruga, sportskih klubova) davao sredstva proračuna iz proračunske zalihe i po odlukama gradonačelnika (bez provedbe javnog natječaja).

Prema izvješću o proračunskoj zalihi isplaćeno je u 2016. u iznosu 109.920,00 kn, a u 2017. u iznosu 149.700,00 kn, najveći dio se odnosi na isplate sportskim klubovima i udrugama. Prema odredbama članka 56. Zakona o proračunu, proračunska zaliha se koristi za nepredviđene namjene, za koje u proračunu nisu osigurana sredstva ili za namjene za koje se tijekom godine pokaže da za njih nisu utvrđena dovoljna sredstva, jer ih pri planiranju proračuna nije bilo moguće predvidjeti. Proračunska zaliha se koristi za financiranje rashoda nastalih pri otklanjanju posljedica elementarnih nepogoda, epidemija, ekoloških nesreća ili izvanrednih događaja i drugih nepredvidivih nesreća te za druge nepredviđene rashode tijekom godine. S obzirom na navedeno, sredstva proračunske zalihe nisu mogla biti dodjeljivana i korištena za ostvarivanje programskih aktivnosti udruga, već su trebala biti planirana i ostvarivana u okviru rashoda za tekuće donacije.

Državni ured za reviziju nalaže proračunsku zalihu koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o proračunu, a rashode za ostvarivanje programskih aktivnosti udruga planirati i ostvarivati u okviru rashoda za tekuće donacije.

Prema odredbi članka 76. Zakona o sportu, sredstva za javne potrebe u sportu, koja se odnose na poticanje i promicanje sporta, provođenje sportskih aktivnosti djece, mladeži i studenata, djelovanje sportskih udruga, sportskih zajednica i saveza, sportsku pripremu, domaća i međunarodna natjecanja, opću i posebnu zdravstvenu zaštitu sportaša, zapošljavanje osoba za obavljanje stručnih poslova u sportu te na sportske i rekreacijske aktivnosti osoba s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i drugih građana, osiguravaju se u proračunima lokalnih jedinica prema programima koje predlažu sportske zajednice i školski sportski savezi, i koje donosi lokalna jedinica, a osigurana sredstva se prenose na račun sportske zajednice koja tim sredstvima raspolaže s ciljem zadovoljavanja javnih potreba u sportu, u skladu s donesenim programom, o čemu izvještava lokalnu jedinicu.

Državni ured za reviziju nalaže sredstva za provedbu programa javnih potreba u sportu koja se osiguravaju u gradskom proračunu, a odnose se na poticanje i promicanje sporta, prenositi u cijelosti na račun Sportske zajednice, u skladu s odredbama Zakona o sportu te ugovorom sa Sportskom zajednicom osigurati njihovo dodjeljivanje i korištenje u skladu s programima javnih potreba u sportu.

- Dodjeljivanje financijskih sredstava za aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba

Financijska sredstava za dodjelu korisnicima odnosno za aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba odnose se na tekuće donacije za rad političkih stranaka i članova predstavničkih tijela izabranih s nezavisnih lista i izbornu promidžbu te za programe i projekte Turističke zajednice.

Na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst, 2/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17) i gradskih odluka o raspoređivanju sredstava za financiranje političkih stranaka zastupljenih u gradskom vijeću, za financiranje redovnog poslovanja političkim strankama zastupljenim u gradskom vijeću Grada za 2016.

Donacije za rad političkih stranaka i nezavisnih vijećnika planirane su na temelju odredbi Zakona o političkim strankama (Narodne novine 76/93, 111/96, 164/98, 36/01 i 28/06) i Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (Narodne novine 24/11, 61/11, 27/13, 48/13 - pročišćeni tekst, 2/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 96/16 i 70/17), prema kojima političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu lokalne jedinice i članovi predstavničkih tijela lokalnih jedinica izabrani s nezavisne liste imaju pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna lokalne jedinice, u iznosu koji se određuje u proračunu za svaku godinu za koju se proračun donosi, a sredstva se raspoređuju na način da se utvrdi jednaki iznos sredstava za svakog člana u predstavničkom tijelu, tako da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstva razmjerna broju njezinih članova predstavničkog tijela u trenutku konstituiranja predstavničkog tijela, te se doznaju na račun političke stranke, odnosno člana predstavničkog tijela izabranog s nezavisne liste, tromjesečno u jednakim iznosima. Za svakog člana predstavničkog tijela podzastupljenog spola, političkim strankama i članovima izabranima s nezavisne liste pripada i pravo na naknadu u visini 10,0 % utvrđenog iznosa za člana u predstavničkom tijelu.

Donacije su isplaćene za rad političkih stranaka i članova predstavničkih tijela izabranih s nezavisnih lista i izbornu promidžbu u 2016. u iznosu 58.762,00 kn, a u 2017. u iznosu 374.086,00 kn. Lokalne jedinice samostalno određuju iznos sredstava koji će osigurati u svojim proračunima za svaku godinu za koju se proračun donosi.

Pravo na redovito godišnje financiranje iz sredstava proračuna lokalne jedinice imaju političke stranke koje imaju člana u predstavničkom tijelu i člana predstavničkog tijela izabranog s liste grupe birača. Sredstva su doznana na temelju odredbi Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, a raspoređena su prema Odluci o financiranju političkih stranaka i nezavisnih vijećnika te izborne promidžbe iz 2011. kojom je utvrđeno da se sredstva raspoređuju jednako za svakog vijećnika u Gradskom vijeću tako da pojedinoj političkoj stranci ili nezavisnoj listi pripadaju sredstva razmjerno broju njezinih vijećnika u trenutku konstituiranja Gradskog vijeća te člana predstavničkog tijela podzastupljenog spola i način naknade troškova izborne promidžbe. Gradsko vijeće ima 25 vijećnika, od čega je osam žena.

Mjesečna naknada za vijećnika u 2016. iznosila je 556,00 kn, odnosno za podzastupljeni spol 610,00 kn, kao i u 2017. do lokalnih izbora u svibnju 2017. Od lipnja 2017., mjesečna naknada za vijećnika iznosila je 581,00 kn, odnosno za podzastupljeni spol 640,00 kn.

Naknada troškova izborne promidžbe raspoređuje se političkim strankama i nezavisnim listama, razmjerno broju vijećnika, a za izbor gradonačelnika raspoređuje se razmjerno broju dobivenih glasova.

Grad je Turističkoj zajednici za redovno poslovanje u 2016. doznačio 130.000,00 kn na temelju zaključenog ugovora, a u 2017. u iznosu 120.000,00 kn. Osim toga, Grad je za druge projekte i manifestacije (Božić u Bjelovaru, Terezijana, Bjelovarsko kulturno ljeto) Turističkoj zajednici po odlukama i po provedenim natjecanjima u 2016. doznačio 265.000,00 kn, a u 2017. u iznosu 440.000,00 kn. Za pojedine manifestacije nisu zaključeni ugovori o provedbi (Bjelovarsko kulturno ljeto).

Državni ured za reviziju predlaže zaključiti ugovor o dodjeli financijskih sredstava i provedbi svih manifestacija koje provodi Turističkom zajednicom za provedbe programa, projekata i aktivnosti.

Sustav praćenja provedbe programa i projekata, analiza ostvarenih rezultata te javno objavljivanje i izvještavanje

Prema Uredbi, davatelj financijskih sredstava pri financiranju programa i projekta obvezan je primjenjivati osnovne standarde praćenja i vrednovanja financiranja i izvještavanja koji se odnose na praćenje provedbe aktivnosti odobrenih programa i projekata, namjensko trošenje financijskih sredstava te vrednovanje učinaka natječaja na temelju praćenja provedbe programa ili projekata i podnošenja godišnjeg izvještaja o dodijeljenim financijskim sredstvima, provedenim postupcima i učincima financiranih programa i projekata Uredu za udruge.

Sustav praćenja provedbe programa i projekata, analiza ostvarenih rezultata te javno objavljivanje i izvještavanje obuhvaća korisnike kojima su dodijeljena financijska sredstva putem javnog natječaja, korisnike kojima su dodijeljena sredstva bez objavljivanja javnog natječaja te korisnike financijskih sredstava, odnosno aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba.

- Praćenje provedbe programa i projekata za koje su sredstva dodijeljena putem javnog natječaja

Prema odredbi članka 34. Uredbe, davatelj financijskih sredstava u suradnji s korisnikom financiranja prati provedbu financiranih programa ili projekata udruga što podrazumijeva programsko i financijsko praćenje te po potrebi uključivanje i kompetentnih vanjskih stručnjaka za pojedina programska područja, a na temelju praćenja i vrednovanja rezultata pojedinačnih programa i projekata vrednuje rezultate i učinke cjelokupnog javnog natječaja.

Rezultate praćenja i vrednovanja financiranih programa ili projekata, odnosno javnih natječaja davatelj financijskih sredstava koristi za planiranje budućih javnih natječaja i razvoj relevantnih programa i strategija i oblikovanje javnih politika.

Razina i opseg praćenja i vrednovanja trebaju biti utemeljeni na načelu proporcionalnosti, na način da veća vrijednost programa ili projekta, odnosno javnog natječaja iziskuje veći opseg praćenja, odnosno vrednovanja.

Oblici praćenja provedbe aktivnosti i namjenskog trošenja sredstava iz javnih izvora u okviru ugovorenog programa ili projekta obuhvaćaju pregled svih izvještaja (programskih i financijskih) u odnosu na svaki potpisani ugovor na temelju kojih su dodijeljena financijska sredstva, obvezni terenski posjet udruzi i partnerima te provjeru provedbe za sve programe i projekte čije je razdoblje provedbe najmanje godinu dana i čija je vrijednost iznad 100.000,00 kn. Vrednovanje provedenog programa ili projekta u pravilu provodi korisnik financiranja dodatnim analizama rezultata programa ili projekta. Vrednovanje natječaja provodi davatelj financijskih sredstava samostalno ili uz podršku kompetentnih vanjskih stručnjaka za pojedina programska područja složenijim analizama rezultata na razini više projekata unutar određenog programskog područja.

Vrednovanje se obavlja analizom financijskih pokazatelja prema programskim područjima s obzirom na predviđena, dodijeljena i potrošena sredstva, analizom učinkovitosti dodijeljenih javnih sredstava, odnosno omjera utrošenog s obzirom na izravne rezultate. Prema navodima iz Priručnika za postupanje u primjeni Uredbe, praćenje provedbe programa predstavlja trajan i sustavan proces prikupljanja i analize podataka i informacija iz dostavljenih izvještaja i terenskih posjeta. Kroz taj proces korisnik i davatelj financijskih sredstava ostvaruju partnerski odnos i surađuju u ostvarenju krajnjih ciljeva programa ili projekta, odnosno natječaja.

Radi praćenja namjenskog korištenja sredstava za financiranje javnih potreba u okviru ugovorenog programa ili projekta, Grad je propisao da su korisnici koji se prijavljuju za korištenje sredstava za financiranje programa i projekata od interesa za opće dobro iz proračuna Grada obvezni, uz prijavnicu, na propisanom obrascu dostaviti opisni i financijski izvještaj provedbe programa ili projekta s preslikama računa, izvoda, ugovora i drugih dokumenata kojima se dokazuje da su sredstva dobivena prethodne godine utrošena namjenski. Ako se utvrdi da su sredstva korištena nenamjenski, propisano je da će Grad obustaviti daljnju isplatu te zatražiti povrat uplaćenih sredstava.

Korisnici sredstava su u većini dostavili Gradu opisna i financijska izvješća. Izvještaji su podneseni u propisanim rokovima, na obrascima propisanim u natječajnoj dokumentaciji, a sadrže podatke o korisniku i davatelju sredstava, naziv i opis programa ili projekta koji se financira, podatke o ugovorenom, dobivenom i utrošenom iznosu, vrsti financiranih rashoda, dokumentaciji na temelju koje su rashodi izvršeni, davateljima usluga za provedbu programa ili projekta te druge podatke. Uz izvještaje je dostavljena preslika dokumentacije o rashodima izvršenim za provedbu programa i projekata.

Grad je provjeru provodio pregledom izvještaja te usporedbom s ugovorima o dodjeli financijskih sredstava te nije utvrdio postojanje neprihvatljivih troškova korisnika sredstava u odnosu na propisane kriterije.

Nakon obavljenog pregleda završnih izvješća, s obzirom na ugovorne obveze, korisnicima sredstava nisu dostavljene obavijesti o prihvaćanju izvješća, na način propisan Uredbom. Prema odredbama članka 51. Uredbe, davatelj financijskih sredstava obavezan je pisanim putem potvrditi prijem izvještaja s potrebnom pratećom dokumentacijom i njegovo prihvaćanje u roku 60 dana, ako ugovorom nije propisan drugi rok.

Davatelj financijskih sredstava prekida rok za prihvaćanje izvještaja obavještavanjem korisnika financiranja da se izvještaj ne može prihvatiti te da smatra da je potrebno poduzeti dodatne provjere. U takvim slučajevima, davatelj financijskih sredstava zatražit će pojašnjenja, izmjene ili dodatne podatke koji se trebaju dostaviti u roku 15 dana od podnošenja zahtjeva, ako ugovorom nije propisan drugi rok.

Državni ured za reviziju nalaže pisanim putem potvrditi prijem izvještaja s potrebnom pratećom dokumentacijom i njegovo prihvaćanje u roku 60 dana, u skladu s odredbama Uredbe.

Grad je provjeru provodio pregledom izvještaja te usporedbom s ugovorima o dodjeli financijskih sredstava te nije utvrdio postojanje neprihvatljivih troškova korisnika sredstava u odnosu na propisane kriterije.

Pojedini korisnici nisu podnijeli opisna i financijska izvješća ili su izvješća nepotpuna, jer sadrže samo izvješće o utrošku sredstava primljenih od Grada. Odredbom članka 38. Uredbe je propisano da je korisnik financiranja obavezan dostaviti davatelju financijskih sredstava sve potrebne podatke o provođenju programa ili projekta, izvještaji se sastoje od opisnog i financijskog dijela, a odnose se na program ili projekt kao cjelinu, bez obzira koji dio financira davatelj financijskih sredstava. Ako korisnik financiranja ne dostavi završni izvještaj i ne dostavi prihvatljivo i dovoljno detaljno obrazloženje razloga zbog kojih nije ispunio obvezu, davatelj financijskih sredstava će raskinuti ugovor u skladu s Uredbom i zahtijevati povrat sredstava koja su već uplaćena.

Državni ured za reviziju nalaže poduzeti mjere i aktivnosti kako bi svi korisnici financiranja pravovremeno dostavljali opisna i financijska izvješća za program ili projekt kao cjelinu, sa svim potrebnim podacima o provođenju programa ili projekta, u skladu s odredbama Uredbe.

Grad je u 2016. i 2017. na temelju provedenog natječaja financirao po jedan projekt čija je vrijednost iznad 100.000,00 kn, a razdoblje provedbe je jedna godina. Grad nije obavljao terenske posjete i provjeru kod korisnika navedenih financiranja i nije obavljao vrednovanje rezultata pojedinačnih programa i projekata s ciljem vrednovanja rezultata i učinaka cjelokupnog javnog natječaja, što nije u skladu s odredbom članka 34. Uredbe.

Državni ured za reviziju nalaže za sve financirane programe i projekte čije je razdoblje provedbe najmanje godinu dana i čija je vrijednost iznad 100.000,00 kn, obavljati terenski posjet udrugama koje ih provode i provjeravati njihovu provedbu. Nalaže obavljati vrednovanje rezultata pojedinačnih programa i projekata s ciljem vrednovanja rezultata i učinaka cjelokupnog javnog natječaja, u skladu s odredbama Uredbe.

Za dokumentiranje terenskih posjeta i provedenih provjera te vrednovanja programa i projekata, odnosno javnih natječaja, predlaže izraditi obrasce iz kojih će biti razvidni podaci o provedbi provjeravanih programa i projekata te rezultati postignuti njihovom provedbom.

Odredbama Zakona o fiskalnoj odgovornosti uvedena je obveza davanja godišnje Izjave o fiskalnoj odgovornosti za čelnika lokalne jedinice. Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila, propisan je izgled i sadržaj Izjave, postupak i rokovi sastavljanja i predaje Izjave te način i rokovi izvještavanja Ministarstva financija o uočenim nepravilnostima po provedenim provjerama.

Čelnik Izjavu daje na temelju Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, koji su obveznici davanja Izjave dužni prethodno popuniti. Navedeni Upitnik, između ostalog, sadrži podatke o kontroli trošenja sredstava donacija koji se odnose na praćenje i kontrolu namjenskog isplaćivanja donacija, pomoći i subvencija do krajnjeg korisnika te njihovo korištenje, o ugovorima koji su podloga za isplate, o provjerama na licu mjesta na odabranom uzorku krajnjih korisnika kojima su na godišnjoj razini izvršene isplate iznad 20.000,00 kn te o izvješćima krajnjih korisnika o utrošku sredstava i realizaciji projekta. Izjavom o fiskalnoj odgovornosti Grada za 2016. i 2017. nisu utvrđene slabosti i nepravilnosti u vezi s kontrolom trošenja sredstava donacija, a Grad je obavljao provjere na licu mjesta na odabranom uzorku onih krajnjih korisnika kojima su na godišnjoj razini izvršene isplate iznad 20.000,00 kn.

Pravilnikom nije predviđeno da udruga treba dokazati da ima prikladan način javnog objavljivanja programskog i financijskog izvještaja o radu za proteklu godinu, a pojedine udruge su na svojim mrežnim stranicama objavljivale informacije o provedenim aktivnostima ili su te informacije objavljene u lokalnim glasilima.

Prema Uredbi, postupak dodjele financijskih sredstava udrugama treba biti transparentan i nepristran, što se osigurava sprječavanjem sukoba interesa. Grad kod dodjeljivanja i korištenja sredstava za programe i projekte od interesa za opće dobro nije utvrdio sukob interesa.

Prema Uredbi, davatelj financijskih sredstava Uredu za udruge podnosi godišnji izvještaj o dodijeljenim financijskim sredstvima iz javnih izvora, provedenim postupcima i učincima financiranih programa i projekata. Ured za udruge prikuplja i objavljuje informacije o raspisanim natječajima na nacionalnoj i lokalnim razinama te ih objavljuje na mrežnim stranicama Ureda za udruge.

Grad je informacije o raspisanim natječajima dostavio Uredu za udruge, radi njihove objave na mrežnim stranicama Ureda.

- Praćenje provedbe programa i projekata za koje su sredstava dodijeljena bez objavljivanja javnog natječaja

Prema Uredbi, u slučajevima kada su financijska sredstva dodijeljena bez objavljivanja javnog natječaja, korisnici sredstava obvezni su poštivati osnovne standarde javnog objavljivanja i izvještavanja. Navedeno se odnosi na zajednice i saveze u sportu, kulturi i tehničkoj kulturi kojima se sredstva doznachavaju na temelju programa javnih potreba, zatim udruge i organizacije za provođenje javnih ovlasti te druge udruge kojima su sredstva dodijeljena bez javnog natječaja.

Grad je sastavio Izvješća o izvršenju programa javnih potreba, a korisnici kojima su sredstva dodijeljena bez objavljivanja javnog natječaja (Sportska zajednica, Zajednica tehničke kulture, Vatrogasna zajednica i Crveni križ) dostavili su financijska izvješća i opisna izvješća o radu koja su prihvaćena od strane gradskog vijeća.

Sportska zajednica dostavila je Gradu opisna i financijska izvješća za 2016. i 2017. Izvještaji sadrže podatke o aktivnostima i utrošku sredstava bez naturalnih pokazatelja o provedenim aktivnostima kao što su podaci o broju natjecatelja, ekipa, broju posjetitelja, broju aktivnosti po sportskim udrugama te pokazateljima uspješnosti kako bi se omogućilo mjerenje učinaka programa i projekata financiranih proračunskim sredstvima.

Državni ured za reviziju predlaže godišnji izvještaj Sportske zajednice nadopuniti naturalnim pokazateljima o provedenim aktivnostima kao što su podaci o broju natjecatelja, ekipa, broju posjetitelja, broju aktivnosti po sportskim udrugama te pokazateljima uspješnosti kako bi se omogućilo mjerenje učinaka programa i projekata financiranih proračunskim sredstvima.

Grad tijekom 2016. i 2017. nije provodio kontrolu subjekata kojima su sredstva doznačena bez objavljivanja javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže pratiti i nadzirati izvršenje programa javnih potreba, pratiti dodjeljivanje i korištenje sredstava te poboljšati sustav kontrole subjekata kojima se financijska sredstava dodjeljuju bez objavljivanja javnog natječaja.

- Praćenje dodjeljivanja i korištenja sredstava za aktivnosti na koje se ne primjenjuje Uredba

Turistička zajednica je dostavila Gradu izvještaje o utrošenim sredstvima za 2016. i 2017. prema kojima su sredstva utrošena za redovnu djelatnost (plaće, uredske troškove, promidžbene aktivnosti i manifestacije). Gradsko vijeće prihvatilo je izvješća o radu.

OCJENA UČINKOVITOSTI DODJELJIVANJA I KORIŠTENJA TEKUĆIH DONACIJA IZ PRORAČUNA GRADA BJELOVARA

Državni ured za reviziju je obavio reviziju učinkovitosti dodjeljivanja i korištenja tekućih donacija iz proračuna Grada Bjelovara. Ciljevi revizije bili su provjeriti planiranje programa i projekata, dodjeljivanje sredstava korisnicima, praćenje i vrednovanje provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro te javno objavljivanje i izvještavanje.

Na temelju revizijom utvrđenih činjenica, primjenjujući utvrđene kriterije, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je dodjeljivanje i korištenje tekućih donacija iz proračuna Grada Bjelovara **učinkovito, pri čemu su potreba određena poboljšanja**, jer su utvrđene slabosti i propusti koji ne utječu bitno na provedbu programa i projekata od interesa za opće dobro.

Državni ured za reviziju je Gradu Bjelovaru dao sljedeće naloge i preporuke:

- sustavno izgrađivati sposobnosti, posebna znanja i vještine zaposlenika koji rade na poslovima dodjele financijskih sredstava, ugovaranju i praćenju provedbe programa i projekata od interesa za opće dobro, u skladu s odredbama Uredbe
- nakon donesene odluke o programima ili projektima koji su dobili financijska sredstva objaviti rezultate natječaja na službenim mrežnim stranicama Grada, u skladu s odredbama Uredbe
- utvrditi kriterije i rokove za utvrđivanje programa javnih potreba u tehničkoj kulturi te način njihova raspoređivanja i dodjele, u skladu s odredbama Zakona o tehničkoj kulturi
- kada se financijska sredstva dodjeljuju bez objavljivanja javnog natječaja (Sportska zajednica i Zajednica tehničke kulture) zaključiti ugovore o dodjeli sredstava
- u suradnji s korisnicima kojima se sredstva iz proračuna doznačuju bez provedbe javnog natječaja kada iz javnih izvora financiraju programe i projekte udruga te doniraju, odnosno sponzoriraju udruge, pri raspodjeli sredstava drugim korisnicima provoditi javni natječaj, odnosno primjene odredbe Uredbe
- proračunsku zalihu koristiti za namjene propisane odredbama Zakona o proračunu, a rashode za ostvarivanje programskih aktivnosti udruga planirati i ostvarivati u okviru rashoda za tekuće donacije
- sredstva za provedbu programa javnih potreba u sportu koja se osiguravaju u gradskom proračunu, a odnose se na poticanje i promicanje sporta, prenositi u cijelosti na račun Sportske zajednice, u skladu s odredbama Zakona o sportu
- zaključiti ugovor o dodjeli financijskih sredstava i provedbi manifestacija za sve programe, projekte i aktivnosti koje provodi Turistička zajednica

- poduzeti mjere i aktivnosti kako bi svi korisnici financiranja pravovremeno dostavljali opisna i financijska izvješća za program ili projekt kao cjelinu, sa svim potrebnim podacima o provođenju programa ili projekta, u skladu s odredbama Uredbe
- pisanim putem potvrditi prijem izvještaja s potrebnom pratećom dokumentacijom i njegovu prihvaćanje u roku 60 dana, u skladu s odredbama Uredbe
- za sve financirane programe i projekte čije je razdoblje provedbe najmanje godinu dana i čija je vrijednost iznad 100.000,00 kn, obavljati terenski posjet udrugama koje ih provode i provjeravati njihovu provedbu; Obavljati vrednovanje rezultata pojedinačnih programa i projekata s ciljem vrednovanja rezultata i učinaka cjelokupnog javnog natječaja, u skladu s odredbama Uredbe; Za dokumentiranje terenskih posjeta i provedenih provjera te vrednovanja programa i projekata, odnosno javnih natječaja, izraditi obrasce iz kojih će biti razvidni podaci o provedbi provjeravanih programa i projekata te rezultati postignuti njihovom provedbom
- godišnji izvještaj Sportske zajednice nadopuniti naturalnim pokazateljima o provedenim aktivnostima kao što su podaci o broju natjecatelja, ekipa, broju posjetitelja, broju aktivnosti po sportskim udrugama te pokazateljima uspješnosti kako bi se omogućilo mjerenje učinaka programa i projekata financiranih proračunskim sredstvima
- pratiti i nadzirati izvršenje programa javnih potreba, pratiti dodjeljivanje i korištenje sredstava te poboljšati sustav kontrole subjekata kojima se financijska sredstava dodjeljuju bez objavljivanja javnog natječaja.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi provedba navedenih naloga i preporuka pridonijela otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i propusta, čime bi se utjecalo na povećanje učinkovitosti dodjeljivanja i korištenja tekućih donacija iz proračuna Grada Bjelovara.

OČITOVANJE GRADA BJELOVARA

Grad se očitovao na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti dodjeljivanja i korištenja tekućih donacija iz proračuna Grada Bjelovara za 2016. i 2017. te je prihvatio naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju.